

**TA'LIM ISLOHATLARIGA DAXLDORLIK TUYG'USI KELAJAKKA
ISHONCH OMILI SIFADIDA**

DOI: <https://doi.org/10.53885/edinres.2022.4.4.025>

Shobduraximova Umriniso Toxirovna

Andijon davlat universiteti

Pedagogika fakulteti Umumiy pedagogika kafedrasida o'qituvchisi

Annotatsiya: ushbu maqolda bugungi kundagi O'zbekiston hayotining barcha sohalari chuqur islohotlar, insonning ma'naviy olamining yuksalishi va daxldorlik xissi fuqarolik jamiyati qurish vazifalarini amalga oshirish usullari keng bayon qilingan.

Kalit so'zlar: daxldorlik, daxldorlik xissi, ijtimoiy makon, ijtimoiy faollik, ijtimoiy tarmoqlar, negativ munosabat, texnologiya, innovatsion tuzilmalar, ilg'or ta'lim texnologiyalari, raqamli texnologiyalar va ta'lim platformalarini. fazilat. subyektiv fikrlar.

**ЧУВСТВО ПРИЧАСТНОСТИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ РЕФОРМЫ КАК
ФАКТОР УВЕРЕННОСТИ В БУДУЩЕМ**

Шобдурасимова Умринисо Токсировна

Андижанский государственный университет

преподаватель кафедры общей педагогики педагогического факультета

Аннотация: В данной статье подробно описаны пути реализации задач глубоких реформ во всех сферах жизни современного Узбекистана, подъем духовного мира человека и построение чувства причастности гражданскому обществу.

Ключевые слова: актуальность, чувство принадлежности, социальное пространство, социальная активность, социальные сети, негативные установки, технологии, инновационные структуры, передовые технологии обучения, цифровые технологии и обучающие платформы. добродетель. субъективные мысли.

**A SENSE OF INVOLVEMENT IN EDUCATION REFORM AS A FACTOR OF
CONFIDENCE IN THE FUTURE**

Shobduraximova Umriniso Toxirovna

Andijan State University

Teacher of the Department of General Pedagogy, Faculty of Pedagogy

Abstract: This article describes in detail the ways of carrying out the tasks of deep reforms in all spheres of life in Uzbekistan today, the rise of the spiritual world of man and the building of a sense of belonging civil society.

Keywords: relevance, sense of belonging, social space, social activism, social networks, negative attitudes, technology, innovative structures, advanced learning technologies, digital technologies and learning platforms, virtue, subjective thoughts.

Jahonda tobora rivojlanib borayotgan globallashuv jarayonlari jamiyatni rivojlantirish, o'sib kelayotgan avlodga isloxlarga daxldorlikni shakllantirish ularni ijtimoiy faolikka, turli taxdidlarga nisbatan doimo ogoh bo'lish, asl qadriyatlar asosida shaxs ma'naviyatini va dunyoqarashini shakllantirishni pedagogik va psixologik taxlil qilib ilmiy asoslash dolzarb maslaga aylandi.

Xalqaro tashkilotlar jumladan, ta'limni isloh qilish va ularning rivojlanish bilan bog'liqligi bo'yicha dunyo miqyosidagi konsensus deyarli yaxlit bo'lib, XXI asrdagi barcha ta'lim islohotlariga ta'sir ko'rsatdi. Bu ta'limga oid ko'plab tegishli shartnomalarning, jumladan, Umumjahon Inson huquqlari deklaratsiyasi, Bola huquqlari to'g'risidagi konvensiya, "Barcha

uchun ta'lim to'g'risida"gi Butunjahon deklaratsiyasi, Butunjahon bolalar sammiti, Atrof-muhit va rivojlanish bo'yicha konferentsiya, Jahon Inson huquqlari bo'yicha konferentsiya, Maxsus ehtiyojlar bo'yicha ta'lim bo'yicha Butunjahon konferentsiyasi: kirish va sifat, Aholi soni va rivojlanish bo'yicha xalqaro konferentsiya, Ijtimoiy rivojlanish bo'yicha Butunjahon sammiti, Ayollar bo'yicha IV Jahon konferentsiyasi, "Hamma uchun ta'lim" bo'yicha Xalqaro konsultativ forumning o'n yillik o'rtadagi yig'ilishi, Kattalar ta'limi bo'yicha xalqaro konferentsiya va bolalar mehnati bo'yicha xalqaro konferentsiya. Shanxay xamkorlik tashkiloti, BMT Xavsizlik kengashi, dunyoning yetakchi ilmiy-tadqiqot xamda ta'lim muassasalarida olib borilayotgan tadqiqotlarga daxldorlik, ogoxlik xushyorlikni oshirish massalari yetakchi o'rinni egallaydi. Ushbu masala o'nlab xalqaro tadqiqot markazlari va dunyoning yirik ilmiy – tadqiqot inisitulari tomonidan muntazam izlanishlar olib borilmoqada. Bu esa o'sib kelayotgan yosh avlodni jamiyatdagi voqeya hodislarga itimoiy faol munosabatda bo'lish ko'nikmalarini rivojlantirish bo'yicha istiqboli yo'nalishlarni amalga oshirishga bevosita bog'liqdir.

Bugungi glaballashuv jarayonida yoshlarni o'z mamlakatida bo'layotgan ta'lim tizimidagi o'zgarishlar va isloxlarga nisbatan daxldorlik, tashabuskorlik sifatlarini shakllantirish, xamda yoshlardagi loyqadlik, beparvolik, befarqlik illatlarini oldini olish. Turli taxdidlariga nisbatan doimo ogox bo'lish. Yoshlarni ma'naviy ongini va dunyoqarash shakllantirishni pedagogik psixologik taxlil qilib ilmiy asoslash dolzarb vazifaga aylandi. Bugungi kunda jamiyat taraqqiyoti va ravnaqi uchun har bir sohada ijtimoiy faol, tashabuskor kadrlarni tarbiyalab voyaga yetkazib jamiyatga chiqarishga talab yanada oshmoqda. Zero yurtboshimiz Sh. Mirziyoyev takidlaganidek "Ta'lim –tarbiya- bu bizning kelajagimiz, xayot-mamot masalasi. shu bois, bu sohadagi isloxlarni kechiktirishga xaqqimiz yo'q.

Bugun yangi O'zbekiston hayotining barcha sohalari chuqur islohotlar maydoniga aylangan. Bu jarayonda ijtimoiy sohaning asosi hisoblangan ta'lim tizimidagi o'zgarishlar haqida to'liqlanib so'zlamalikning iloji yo'q. Mamlakatimizda so'nggi yillarda ta'lim tizimining barcha bosqichlarini zamonaviy talablar asosida tashkil etish bo'yicha amaliy ishlar hal qiluvchi bosqichga kirdi. Insonning ma'naviy olamining yuksalishi va daxldorlik xissi fuqarolik jamiyati qurish vazifalarini amalga oshirish bilan uzviy bog'liq. Fuqarolarning davlat va jamiyat boshqaruvida ishtiroki ularning ichki dunyosi va irodasini baquvvat, imon-e'tiqodini butun qilishda yorqin namoyon bo'ladi. Insonning jamiyat hayotiga munosabati, qonunlarni hurmat qilishi, adolat tamoyillariga amal qilishi, insonni qadrlashi, ularning huquq va erkinliklarini oliy qadriyat deb bilishi, halol va pok yashashi ularning yuksak ma'naviy dunyosi va daxldorlik hissining amaliy ifodasi ekanligini hisobga olish lozim. Fuqarolik jamiyati qurilishi shu ma'noda insonning yuksak ma'naviy hamda daxldorlik hissi fazilatlarini bilan uzviy bog'liq ekanligini ko'rish mumkin. Fuqarolik jamiyati – ijtimoiy makondir. U fuqarolarning davlat va jamiyat munosabatlarida aniq namoyon bo'ladi. Bugun jamiyatimiz hayotida yuz berayotgan o'zgarishlar va tub islohotlar jarayoni fuqarolik jamiyati institutlari deya ta'riflanadigan nodavlat notijorat tashkilotlari, jamoat birlashmalaridan ham ijtimoiy faollikni talab etmoqda. Xo'sh, ijtimoiy faollik o'zi nima?

Ijtimoiy faollik deganda kishi qaysi kasbning egasi bo'lishidan, qanday lavozimda ishlashidan qat'iy nazar, uning jamiyat rivojiga hissa qo'shishga, zamondan ortda qolmaslikka bo'lgan harakatini tushunish mumkin. Mana shu jarayonda u o'zini shaxs va fuqaro sifatida namoyon qiladi.

Ba'zan, "ijtimoiy tarmoqlar ijtimoiy faollikni kuchaytirib yubordi", degan mazmundagi fikrlarni ham eshitamiz. Lekin ijtimoiy faollik bilan ijtimoiy tarmoqlardagi faollik o'rtasida katta farq bor. Ijtimoiy tarmoqlardan turib o'zining subyektiv fikrlarini ulashib, kechayotgan voqeahodisalarga faqat va faqat negativ munosabat bildirib o'tirish, bu hali ijtimoiy faollik degani emas. Har qanday ijtimoiy hodisaga nimadir sabab bo'ladi, nimadir turtki beradi. Ijtimoiy faollik ham o'z-o'zidan sodir bo'ladigan jarayon emas.

O'ylaymanki, mustaqil mamlakatimizni rivojlangan davlatlar qatorida ko'rish har bir o'zbekistonlikning orzusi. Lekin bu orzu kecha yoki bugun paydo bo'lgani yo'q. Yurtdoshlarimiz qalbidagi ana shu istakning yanada ortib, yangi O'zbekistonni barpo etishga bo'lgan ishtiyoqning kuchayishiga, aytib o'tganimiz – ijtimoiy faollikning ortishiga, shubhasiz, Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev boshlab bergan shiddatli demokratik islohotlar turtki berdi.

Bugun O'zbekiston milliy tiklanishdan milliy yuksalish tomon qadam tashladi. Mazmun-mohiyatiga ko'ra, insonlarni hayotdan rozi qilishga, taraqqiyot va farovonlikka qaratilgan islohotlarning samarali amalga oshirishini kim istamaydi? Kim bunday jarayondan chetda qolishni istaydi? O'ylaymanki, hech kim. Islohotlarga, o'zgarishlarga daxldorlik hissi shaxsni ijtimoiy faol bo'lishga undaydi.

Mana, o'tgan vaqt ichida davlat idoralari faoliyatining ochiqligi, samaradorligi, jamiyat oldidagi hisobdorligi va boshqa ko'plab yo'nalishlarda erishilayotgan ijobiy ko'rsatkichlar, hatto xorijda ham e'tirof etilmoqda.

Prezidentimiz ta'kidlaganidek: "Farzandlarimiz maktabdan qanchalik bilimli bo'lib chiqsa, yuqori texnologiyalarga asoslangan iqtisodiyot tarmoqlari shuncha tez rivojlanadi, ko'plab ijtimoiy muammolarni echish imkoni tug'iladi. Shunday ekan, Yangi O'zbekiston ostonasi maktabdan boshlanadi desam, o'ylaymanki, butun xalqimiz bu fikrni qo'llab-quvvatlaydi".

Ta'lim sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning asosiy qismini, albatta, oliy ta'lim tizimidagi islohotlar tashkil etadi. Xususan, O'zbekiston Respublikasida oliy ta'limni tizimli isloh qilishning ustuvor yo'nalishlarini belgilash, mustaqil fikrlaydigan yuqori malakali kadrlar tayyorlash jarayonini sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarish, oliy ta'limni modernizatsiya qilish, ilg'or ta'lim texnologiyalariga asoslangan holda ijtimoiy soha va iqtisodiyot tarmoqlarini rivojlantirish maqsadida davlatimiz rahbarining 2019 yil 8 oktyabrdagi farmoni bilan tasdiqlangan O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish Kontsepsiyasi sohadagi yangi islohotlar uchun debocha vazifasini bajarib bermoqda. Ushbu hujjatga intellektual taraqqiyotni jadallashtirish, raqobatbardosh kadrlar tayyorlash, ilmiy va innovatsion faoliyatni samarali tashkil etish hamda xalqaro hamkorlikni mustahkamlash maqsadida fan, ta'lim va ishlab chiqarish integratsiyasini rivojlantirish singari vazifalar asos qilib olindi. Kontsepsiya mazmuni mamlakatimiz oliy ta'lim tizimini isloh qilishning ustuvor yo'nalishlarini aks ettiradi. Unda oliy o'quv yurtlarida qamrov darajasini kengaytirish hamda ta'lim sifatini oshirish, raqamli texnologiyalar va ta'lim platformalarini joriy etish, yoshlarni ilmiy faoliyatga jalb qilish, innovatsion tuzilmalarni shakllantirish, ilmiy tadqiqotlar natijalarini tijoratlashtirish, xalqaro e'tirofga erishish hamda boshqa ko'plab aniq yo'nalishlar belgilab berilgan. Bularning barchasi ta'lim jarayonini yangi sifat bosqichiga ko'tarish uchun xizmat qiladi.

Yoshlarda ta'lim islohatlariga daxldorlik fazilatini rivojlantirishda quydagilarni quydagilarni amalga oshirishni tavsiya etamiz.

- ta'lim tizimidagi islohatlaraga daxldorlik shakllantirishga, bilimlarini takomillashtirishga amalyotda qo'llashga yo'naltirilgan pedagogik texnologiya usulida ochib berish.

- daxldorlik sifatlarini shakllanishiga salbiy ta'sir etadigan loyqaydlik, befarqlik illatlarini oldini olishga qaratilgan profilaktik metodikani joriy qilish

- yoshlarda yurtimizda olib borilayotgan ta'lim tizimidagi o'zgarish va yangilanishlarga nisbatan daxldorlik va tashbuskorlik fazilatini shakllantirishga qaratilgan pedagogik mexanizmlarni joriy qilish.

Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki ertangi kun egalari bo'limish yoshlarimizda ta'lim islohatlariga daxldorlik xissini shakllantira olsakgina, yoshlarimizda loyqaydlik, beparvolik illatlarini oldini olishga xarakat qilgan bo'lamiz. Bir so'z bilan aytganda ta'lim sohasidagi islohotlarning maqsadi - mamlakatda ta'lim sifatini oshirish. Ta'lim islohoti, ta'lim va ta'lim siyosatida asosiy so'zlar bo'lgan ijtimoiy ishlab chiqarish va davlat tomonidan tartibga

solish masalalarini o'z ichiga oladi. Ushbu islohotlar har doim mamlakatlarning siyosiy kun tartibida bo'lib, xalqaro organizmlarni o'z ichiga oladi, chunki ta'lim ijtimoiy taraqqiyot uchun rivojlanish vositasi hisoblanadi. Ta'lim sohasidagi bugungi kamchiliklarning bartaraf etilishi, xalqaro me'yor va qoidalarning tezroq qabul qilinishi hamda jahon standartlariga asoslangan milliy ta'lim klassifikatsiyasi standarti va milliy kasblar klassifikatsiyasi standarti yaratilishi yangi O'zbekistonning xalqaro ta'lim hamjamiyatiga integratsiyalashuviga va malakali kadrlar tayyorlash sifatini oshirishga olib keladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Sh.M.Mirziyoyev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz", Toshkent "O'zbekiston"-2016.
2. Sh.M.Mirziyoyev "Buyuk kelajagimizdi mard va oliy janob xalqimiz bilan birga quramiz", Toshkent "O'zbekiston"-2017.
3. Sh.M.Mirziyoyev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik-har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bolishi kerak", Toshkent-2017.
4. O'zbekiston Respublikasini 2017-2021 yillarda yanada rivojlantiruvchi Harakatlar Strategiyasi 2017-y 7-fevral
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Oliy Majlisga murojatnomasi 2020-y.
6. Baer, M. va Frese, M. (2000). Tashabbus va psixologik xavfsizlik, jarayon innovatsiyasi va qat'iy ishlash.
7. Bandura, A. (1977). O'z-o'zini samaradorligi: nazoratni amalga oshirish. Nyu-York
8. Bandura, A. (1986). Fikr va harakatning ijtimoiy asoslari. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
9. Bandura, A. (1997). O'z-o'zini samaradorligi: nazoratni amalga oshirish. Nyu-York: Friman.
10. Beytmen, T. S. va Krant, J. M. (1993). Tashkiliy xulq-atvorning faol komponenti. Tashkiliy xatti-harakatlar jurnali, 14, 103-118.